

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 445-1930)

Originalt emne

Hjælpekassen

Hjælpekassen/Administration og Bevillinger

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 25. september 1930](#)
- 2) [Byrådsmødet den 20. november 1930](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 25. september 1930 - side 10

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 445-1930)

Besværing fra Hjælpekassebestyrelsens borgerlige Gruppe over, at Bestyrelsens Flertal formentlig uden Lovhjemmel har bevilget Huslejhjælp til 6 Familieforsørgere, der er indkaldt til Manøvre.

Fra Hjælpekassebestyrelsens Mindretal forelæa følgende Skrivelse:

"I Anledning af, at det paa Hjælpekassebestyrelsens Møde Onsdag den 10. September med det socialdemokratiske Flertals Stemmer vedtoges at bevilge Huslejhjælp til 6 Familieforsørgere, der er indkaldt til Manøvre i 28 Dage, tillader man sig herved at fremsende Besværing over disse Bevillinger, der efter vor Formening er i Strid med Hjælpekasseloven saavel som med denne Lovs Forudsætninger.

Ifølge de af Hjælpekassens Kontor tilvejebragte Oplysninger har hver af disse Familieforsørgere, hvoraf 1 har 2 Børn, 4 har 1 Barn og den sidste ingen, gennem flere

Aars stadigt Arbejde oppebaaret en Indtægt paa mellem 3 - 4000 Kr., og da der tilmed ikke foreligger noget om, at Indkaldelserne i noget Tilfælde har medført Afskedigelse, har den borgerlige Gruppe samt det radikale Partis Repræsentant enstemmigt modsat sig de omtalte Bevillinger.

I Betragtning af det fremførte skal man herved meddele, at den borgerlige Gruppe ikke kan paatage sig noget Ansvar for eventuelle Overskridelser af Hjælpekassens Budget".

Borgmesteren antog, da Klagen var kommet fra den Side, at den borgerlige Gruppens Formand vilde have Ordet.

J. Chr. Møller gjorde Rede for Sagen. Det drejede sig om 6 Familieforsørgere i deres bedste Alder, som gennem flere Aar havde haft en indtægt paa 3 - 4000 Kr. og ikke havde nogen særlig stor Familie. Uanset dette havde de ment at kunne henvende sig til Hjælpekassen og faa Hjælp i Anledning af deres Indkaldelse til Manøvre. Der stod i Gaar i et herværende Blad nogle Udtalelser af Hjælpekassebestyrelsens Formand, som jo repræsenterer Flertallet i Bestyrelsen, hvorfor hans Udtalelser vel maatte være Udtryk for Flertallets Opfattelse. Hans Ord udviste en helt ny Styrelsesform; deraf fremgik, at ingen havde nødig at spare Penge i de gode Tider, for hvis man ingen Indtægt havde i en Maanedstid, kunde man ganske rolig gaa til Hjælpekassen, og dens Midler stod da til Disposition. Dernæst fremgik det af Formandens Udtalelser, at Flertallet ikke havde taget deres Standpunkt af Retfærdighedshensyn eller i Henhold til Hjælpekasseloven, men af Hensyn til at de var Socialdemokrater. Man erklærede altsaa rent ud, at Hjælpekassen skal styres efter partipolitiske Principper. Naar de 6 Familieforsørgere søgte om Hjælp, maatte man yde dem, hvad de forlangte, hvis man var gode Socialdemokrater. Taleren kunde dog ikke tænke sig, at Byens Borgere ønskede deres Penge benyttet paa den Maade. Formanden havde endvidere sagt, al der var Grund til at hjælpe de Folk, der skulde deltage i de militære Narrestreger, Men Manøvrerne afholdtes jo under et socialdemokratisk Ministerium, og hvis man hertil vilde sige, al Lov er Lov, og Lov skal holdes, saa kunde man passende sige det samme om Hjælpekassen. Der var mange, som deltog i saadanne Manøvrer, selv Hans Majestæt Kongen, og den ærede Formand havde vel ikke ment, at det var Narre allesammen. Herefter forstod man bedre, at Hjælpekassen brugte mange Penge, men det maatte kaldes en forkastelig Maade at styre paa, saaledes at øse Pengene ud. Nu vilde vel Bestyrelsens Flertal sige, at Hjælpekassen var suveræn. Det var rigtigt, at den kunde disponere over det Beløb, der stod paa dens Budget; men Byraadet var den

bevilgende Myndighed, og Taleren tvivlede meget om, at Byraadet gik med til at bevilge flere Penge for indeværende Aar, for der var sikkert ingen i Byraadet, der vilde billige en saadan Styrelsesmaade.

Borgmesteren var klar over, at Fabrikant Møller vilde have en lille politisk Debat om denne Sag. Naar han udtalte, at det var en socialdemokratisk Opgave at fraraade Folk at spare Penge, saa var denne Udtalelse forkert; Taleren havde i hvert Fald gennem hele sit Liv søgt at lægge lidt til Side og altid tilraadet andre at gøre det samme, naar der var Mulighed derfor. Det var sikkert ogsaa den almindelige socialdemokratiske Tankegang. De Folk, som gjorde dette, maatte ofte give Afkald paa en Del af det, som de, der brugte deres Penge straks, kunde tillade sig men i det lange Løb befandt de sig bedst derved. Hvad selve Sagen angik, saa glædede det Taleren, at der igennem saa mange Aar ikke var kommet en eneste Klage over Flertallet i Hjælpekasseebestyrelsen; der havde altid været et betydeligt Mindretal, men Arbejdet maatte jo være gaaet saaledes, at Mindretallet ikke havde haft Grund til Klage; det foreliggende Spørgsmaal var i hvert Fald det eneste, der var kommet frem for Byraadet, og naar Byraadsudvalget havde haft Møde med Hjælpekassen, udtalte den borgerlige Gruppe i Hjælpekassen altid, at der egentlig ikke var noget at klage over. Nu var Byraadet ikke Hjælpekassens Overordnede; det eneste, man kunde sige, var, at man ikke vil bevilge Penge, før disse Forhold ændres; Hjælpekassens Overordnede var Ministeriet, og dertil burde de have rettet Klagen. Taleren troede at turde sige paa den socialdemokratiske Byraadsgruppes Vegne, at i disse enkelte Tilfælde burde der maaske have været handlet lidt anderledes, men naar der igennem saa mange Aar ikke havde foreligget et eneste Tilfælde maatte der være styret ret godt, og Taleren kunde derfor ikke være med til at fælde nogen almindelig Dom over Hjælpekassens Styrelse, selv om Bestyrelsen i disse enkelte Tilfælde burde have handlet anderledes.

J. Chr. Møller skulde saa ikke komme ind paa nogen videre Diskussion. Det var rigtigt, som Borgmesteren sagde, at der kan komme Tilfælde, der ikke er lette at overse, eller hvor der gives forkerte Oplysninger, men det forelaa ikke her, Byraadet kunde jo ikke foreskrive Hjælpekassen, hvordan den skulde administrere, men man kunde lade være med at bevilge den saa mange Penge, og særlig i denne Sommer med det gode Arbejde kunde der nok have været sparet lidt mere.

Rasmus Rasmussen havde tænkt sig, at der fra socialdemokratisk Side var kommet en lidt skarpere Kritik frem angaaende denne Sag, for det kunde næppe være Meningen, at de

Udtalelser, Hjælpekassebestyrelsens Formand var fremkommet med, skulde gaa upaataalt hen. Taleren syntes derfor, del var paa sin Plads, hvis der fra socialdemokratisk Side i Byraadet kom en skarp Paamindelse til Hjælpekassens Formand om fremtidig at styre paa en anden Maade.

Borgmesteren svarede hertil, at Hr. Rasmussen igennem mange Aar havde været Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse, og der var aldrig fra ham kommet en eneste Klage over den Forretningsgang, der havde fundet Sted. Taleren henstillede, at man tager Sagen til Efterretning med de faldne Udtalelser, saa vilde Bestyrelsen nok tage sig det ad notam.

Toges til Efterretning.

Uddrag fra byrådsmødet den 20. november 1930 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 445-1930)

Skrivelse fra Socialministeriet angaaende nogle i Rigsdagen fremsatte Bemærkninger om Aarhus Hjælpekasses Administration.

Fra Hjælpekassebestyrelsen forelaa følgende Erklæring:

"I Besvaring af foranstaaende ærede Skrivelse samt det med denne vedlagte Fortryk af Rigsdagstidende kan følgende oplyses.

Med Hensyn til de af Hr. Folketingsmand Dr. Krag i Rigsdagen givne Oplysninger, jfr. vedlagte Fortryk af Rigsdagstidende, Side 254, hvori bl. a. anføres:

"De havde alle Plads i Arbejdernes Produktionsforening med en Ugeløn af 55,50 Kr. og havde været ansat i 9 Aar; den ene af dem var dog ansat paa tilsvarende Vilkaar - og var sandsynligvis endnu bedre lønnet end de andre - hos Otto Mønsted. De havde altsaa i hele denne lange Periode haft deres faste Arbejde og skulde nu ind til Efteraarsmanøvrerne i 28 Dage. . . .".

at de for nævnte Oplysninger ikkehar sin Rigtighed.

Af de anførte 8 Ansøgere var der kun een, som arbejdede i Arbejdernes Produktionsforening, og for hans Vedkommende ligger Forholdet saaledes: Efter Konfirmationen har han bl. a. Plads ved Gartner N. N., 1924 indkaldes han til Aftjeneste af

almindelig Værnepligt. Efter Hjemkomsten er han arbejdsløs, søger og faar bevilget Hjælp af Hjælpekassen. I Juni Maaned 1925 antages han af Arbejdernes Produktionsforening. 1926 gifter han sig, og for ca. 3 Mdr. siden fik han sin Løn forhøjet til det Beløb, som han oppebar, til han søgte Hjælpekassen, nu da han skulde ned til Efteraarsmanøvrerne. Efter Hjemkomsten derfra er han arbejdsløs, formener dog, at han snart igen kan forvente at komme i Arbejde, antagelig nu til December Maaned.

En af Ansøgerne arbejdede hos Otto Mønsted, men hans Andragende blev afslaaet enstemmig af Bestyrelsen paa Grundlag af hans økonomiske Forhold. Det samme gælder en anden af Ansøgerne (Snedker).

Tilbage af de omhandlede Ansøgere var der 6, som blev bevilget Hjælp med Socialdemokraternes Stemmer med de Borgerlige, Radikale og Venstre. Af disse 6 Ansøgere var der 2, som paa Grund af urigtige Oplysninger har maattet tilbagebetale det dem bevilgede Beløb. Hjælpekassens Udgift til de omhandlede Familieforsørgere beløb sig til 148 Kr. ialt.

Til Slut skal oplyses, at hver Ansøger er behandlet for sig efter Skøn og Undersøgelse. Ingen af dem oppebar Vederlag (delvis Løn) under Indkaldelsen til Manøvre".

Borgmesteren meddelte, at Sagen var sendt fra Ministeriet gennem Amtet til Hjælpekassen og var derefter sendt tilbage til Amtet med Hjælpekassens Paategning. Amtmanden havde derefter fundet det rigtigst at faa en Udtalelse fra Byraadet, og Sagen var derfor igen sendt hertil. Taleren vilde foreslaa at sende den tilbage med Bemærkning, at Byraadet finder, at Sagen maa udjævnes mellem Ministeriet og Hjælpekassen uderiom Byraadet.

Borgmesterens Forslag tiltraadtes.